

-Bilginin her çağda artması olgusundan hareketle, insanlığın da her çağda ileri gittiği sorulmuş. Doğru mudur?

Bu tür sorularda öncelikli olarak dikkat edilmesi gereken husus; cümlelerin temelini yaratan kavramlara yüklenen anlam ve kavramlar arasındaki ilişkiyi tespit etmektir. Bilgi, insanlık ve ilerleme bu soru cümlesini temellendiren üç kavram olarak karşımıza çıkmaktadır. Soruyu ve diğer cevapsız anlamsal olarak belirsizlik yaratmamak adına kavramlarımızı yüklediğimiz anlamları açıklamak açısından da aralarındaki ilişkiyi kendimizce açıklayarak soruyu cevaplandırmalıyız.

Bilgi kelimesi ilk olarak kullanıldığında kulaga hoş gelmektedir. Fakat bilginin daha doğrusu günümüzde her an artmakta olan bilginin niteliğini bakıldığında ayrı iyimser tabloyu görmek mümkün olacaktır. Günümüzde teknik bilgi, bilimsel bilgi ne kadar artıyorsa açık ve net olmayan -ki açık ve netlik bilginin olması gereken özelliklerindedir - bilgi de artmaktadır. Eğer bilginin olarak bakıldığında ise günümüz epistemolojisi aksiyolojik olarak doğruluk, iyilik ve güzellik vasfı var mıdır?

İnsanlık; günümüzün kimi zihinlerinde haksızlık, adalet, ahlaki yaşam, doğruluk gibi insani değerleri çağrıştıran büyük bir çoğunlukta bilim ve teknolojinin yarattıkları tahayyül etmektedir. Bu yönde ise insanlık olması gerektiği gibi insani değerleri çağrıştıracaktır.

İlerlemek ise modern çağın ve modernleşmenin daha doğrusu tüm dünyaya sistemimizin en büyük sorunu olarak karşımıza çıkmaktadır. İlerleme; bilim ve teknolojinin Batı'da din ile yaptığı siyasal, ekonomik ve dini ilişkilerle beraber gelmesi ile doğan pozitivist düşünce anlayışının bir ürünüdür. İlerlemeciliğe göre insanlık tüm değerlerden arındırılmış saf bilim ve teknik sayesinde hep ileriye doğru yürümektedir. Bu süreçte de konuların bilim ve teknolojinin ürünüdür.

Sorunumuz daha nitelikli bir cevap vermek adına kendi kendimize soracağımız sorular üzerinden gitmek daha faydalı bir yol olacaktır. Fizi felsefede cevaplar daha önemli olan şey sorudur çünkü felsefede cevaplar subjektiftir, kişiden kişiye değişebilmektedir. Asıl önemli olan şey ise cevaplarımıza sürecimizdir. Biz diziinsel olarak fakülteleler kazandıracak olan nitelikli sorulardır. Bu durumda;

- Bilginin her çağda artması insanlık için önemli midir? Günümüzde kadar olan artış önemli olmuştur mudur?

- İnsanlık hangi yöne gitmektedir?

- Hız ileri mi gitmektedir? sorularının cevapları bütünü

asıl sorumuzun da cevabı niteliğinde olacaktır? Günümüzde bilgi derinleştiğinde akla ilk gelen teknik ve bilimsel bilgi Aydınlanma'nın ardından iyi bir işe kazandırmıştır.

Bunun yanında diğer bilgi türleri gereken ilgiyi görememiştir. Bunun yanında da insanlık maddi kazanımlar üzerinde değerlendirilmeye başlamıştır. İnsanlık iyiyi giderek teknoloji ile ilerleyen insanlığın esit hak ve özgürlükler sahip olmasını devletlerin

birbirini üzerindeki vesayetçi uygulamaları göz ardı edilmiştir. İnsan haklarını sadece yok ederek var olan bir medeniyetin mensuplarına layık görülmesi insanlığın günümüzde geldiği noktayı

isaret etmektedir. Unutulmamalıdır ki insanlığın ilerlemesinin anlamı Mars'a uzay aracını göndermek değildir, yeryüzündeki tüm insanların sadece kağıt üzerinde değil uygulanada da esit haklara sahip

veya olumsuz etkilediği ve hangi yöne gittiği vicdanlara bırak-

İleri gitmek günümüz modern insanın zihinsel yerleştirilmesi bir olgudur. Bu düşünce geçmişin her daim kötü olduğunu; insanlığın hep iyiyi gittiğini iyilik, doğruluk ve güzelliğin zaman

geçtikçe Platon'un idealarına yarı en iyiyi yaklaştığını savunur.

İleri gitmek günümüz modern insanın zihinsel yerleştirilmesi bir olgudur. Bu düşünce geçmişin her daim kötü olduğunu; insanlığın hep iyiyi gittiğini iyilik, doğruluk ve güzelliğin zaman

geçtikçe Platon'un idealarına yarı en iyiyi yaklaştığını savunur.

İleri gitmek günümüz modern insanın zihinsel yerleştirilmesi bir olgudur. Bu düşünce geçmişin her daim kötü olduğunu; insanlığın hep iyiyi gittiğini iyilik, doğruluk ve güzelliğin zaman

geçtikçe Platon'un idealarına yarı en iyiyi yaklaştığını savunur.

Bu düşünce sistemi tarihi eguların meydana getirdiği bir durumdur. Kendi Orta Çağ'ı ile kavgalı olan Batı düşüncesinin o dönemi unutra adını kararlık olarak nitelendirip geleceğe doğru daha iyi daha mükemmel olusunu ifade eden ilerleneçilik diğer mederiyetler için aynı şeyi ifade etmemesine rağmen günümüzdeki çoğunluk geçmişini kötüleyerek daha iyisini gelecekte olduğu düşünmektedir. Sadecce, Batı'nın Antik Yunan'dan Orta Çağ'a kendi deyimlerle kararlık çağı gerileyişi ilerlenenin insanlık adına her daim iyi şeyler getirmedeğini göstermektedir.

Kutburda tek yıldız olan İbr-i Haldun asabiyet teorisinde insanlığın bir döngü içinde olduğunu aktarmıştır. İbr-i Haldun'un gördüğü Hadailler ve bedeviler insan toplumsal ve düşünsel farklılaşma sürecinden sonra yer değiştirebilmektedirler. Hadaillerin hep iyiyi gittiği, bedevilerin de onları takip ettiği bir yozam söz konusu bile değildir.

Tecrübelerimiz göstermiştir ki sadece bilginin artması insanlık için bir şey ifade etmemektedir. Bilginin kendisi kadar nitelikleri de önem arz etmekte bunun yanında toplumsal ahlakın da bilginin eslik etmesi gerekmektedir. İlerleneci ve pozitivist düşünce hayatından soyulmadan insanlığı teknolojik kazanımlardan ibaret görmeye ve böylece hep iyiyi gittiğimizi rüyaları görmeye devam edeceğiz. Bunun yerine kümülatif ve yayılmacı düşünce ile kavramları anlam güçlüğüyle, elastik bakarak, soyut düşünme yetisini geliştirerek insanlığın ne durumda olduğunu daha nitel bir yolla tespit edebiliriz. Farklı bakış açılarına sans vererek insanlığın nasıl bir yol alması gerektiğini tayin edebiliriz belki de. Sans vermek gerekir sadece...